



LA/Petri Jääskinen/AA

14.10.1981

Till arbetspensionsanstalterna

LAG ANGÅENDE ÄNDRING AV LAGEN OM STATENS PENSIONER

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om statens pensioner. Förslaget ingår som en del i de ändringar rörande socialskyddet, om vilka överenskommits i den inkomstpolitiska helhetslösningen detta år.

I propositionen föreslås, att den i sjukförsäkringslagen avsedda dagpenningen skall ändras till primär ersättning i förhållande till den i lagen om statens pensioner avsedda fulla invalidpensionen. De föreslagna ändringarna motsvarar i huvuddrag de övriga 26.6.1981 stadfästa ändringarna i arbetspensionslagarna.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Lag angående ändring av lagen om statens pensioner

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av lagen om statens pensioner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I den inkomstpolitiska helhetslösningen för innevarande år träffades överenskommelser om vissa förändringar rörande socialskyddet. Den dagpenning som utbetalas enligt sjukförsäkringslagen blir primär ersättning i förhållande till arbetspensionerna. I detta hänseende ändras även de stadganden som gäller beräkningen av utbetalningstiden för dagpenning.

Ändringarna i sjukförsäkringssystemet påkallar också justeringar av de stadganden i lagen

om statens pensioner och andra lagar om arbetspension som rör tidpunkten för utbetalning av invalidpension och förhållandet mellan denna pension och dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Denna proposition gäller de ändringar som på grund av det ovan sagda bör göras i lagen om statens pensioner. Ändringarna är avsedda att träda i kraft vid ingången av år 1982.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge

Sjukförsäkringslagen har genom en lag av den 26 juni 1981 (471/81) har ändrats bl.a. så, att dagpenningen enligt lagen blir primär ersättning i förhållande till arbetspensionerna. Av denna orsak måste vissa ändringar göras också i de stadganden i lagen om statens pensioner (280/66) som rör den tidpunkt då invalidpension börjar utgå samt denna pensions förhållande till sjukförsäkringen. Beträffande övriga pensionslagar har motsvarande ändringar gjorts i lagar som givits samtidigt med ändringen av sjukförsäkringslagen.

Enligt gällande stadganden är dagpenning enligt sjukförsäkringslagen sekundär ersättning i förhållande till arbetspensionen. Dagpenningen skall utbetalas endast till den del den överstiger pensionens belopp för samma tid. I allmänhet utbetalas dagpenning först. Invalidpension enligt arbetspensionslagarna söks vanligen inte förrän arbetsförmågan varat flera månader. Om invalidpension skall beviljas retroaktivt räknat från arbetsförmågans inträde, betalas av den pension som beviljats för den retroaktiva tiden till sjukförsäkringsfonden en summa som motsvarar den dagpenning som utbetalats för motsvarande tid. För den tid som följer efter det pension beviljats minskas den dagpenning som utbetalas enligt sjukförsäk-

ringslagen med ett belopp som motsvarar pensionen. Stadgandena i lagen om statens pensioner angående retroaktiv utbetalning av invalidpension skiljer sig från stadgandena i de övriga arbetspensionslagarna, emedan de statsanställda har rätt till för sjukdomstid.

2. Föreslagna ändringar

Enligt lagförslaget skulle enbart dagpenning enligt sjukförsäkringslagen utbetalas för primärtiden. Betalningen av full invalidpension enligt lagen om statens pensioner skulle inledas först efter det att dagpenningens primärtid löpt ut. Folkpensionsanstalten skulle meddela statskontoret när primärtiden löper ut. I regel skulle invalidpension utbetalas först från denna tidpunkt. Om dagpenning enligt sjukförsäkringslagen ännu skulle betalas efter denna primärtid, vore den, liksom för närvarande, sekundär i förhållande till arbetspensionen. För genomförandet av ändringen föreslås att 15 § 3 mom. lagen om statens pensioner upphävs och att en ny 15 a § fogas till lagen om statens pensioner. Paragrafen motsvarar till sin ordalydelse den nya 4 d § (472/81) lagen om pension för arbetstagare. Dess 1 mom. skulle innehålla en ny huvudregel om den tidpunkt från vilken invalidpension betalas.

I undantagsfall är det möjligt att en person är berättigad till full invalidpension enligt lagen om statens pensioner, men bara för en kort tid eller inte alls berättigad till dagpenning enligt sjukförsäkringslagen. En sådan situation kan uppstå t.ex. när sökanden varaktigt bor utomlands. Enligt förslaget skulle man i detta fall kunna betala ut full invalidpension från tidpunkten för arbetsoförmågans inträde. Förutsättning för detta skulle vara att man inte under denna tid beviljat fortlöpande dagpenning för minst en månad eller att man under samma tid avslagit ansökan om dagpenning. Stadganden härom föreslås bli intagna i 15 a § 2 mom.

I 15 a § 3 och 4 mom. föreslås bli intagna stadganden om när full invalidpension skall betalas retroaktivt i de fall, då under den retroaktiva tiden också har utbetalts dagpenning enligt sjukförsäkringslagen. Om i detta fall dagpenning har utbetalts för tiden efter primärtiden, skulle pensionen utbetalas till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar den dagpenning som utbetalts för samma tid. Till den del dagpenning har betalats under primärtiden, skulle av pensionen bara utbetalas den del som överstiger dagpenningens belopp.

Pensionen kan i vissa fall betalas i ett för allt, om beloppet är litet. De föreslagna ändringarna skulle inte utsträckas till att gälla sådana engångsbelopp, utan dessa skulle, oberoende av dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen, alltid kunna utbetalas omedelbart. Ett stadgande om detta ingår i 15 a § 5 mom.

Enligt 12 § 6 mom. betalas till mottagare av ålderdomspension en särskild kompletterings-

del, om pensionen på grund av samordning har sänkts och sänkningen har berott på att folkpensionens grunddel har sänkt samordningsgränsen och folkpensionens barntillägg den pension som skall bestämmas. Kompletteringsdelen betalas till dess ålderspensionstagaren uppnår den ålder som är förutsättning för erhållande av den i folkpensionslagen stadgad ålderdomspensionen, och dess belopp är den överskjutande del som har uppstått vid samordning av pensionerna, dock högst folkpensionens grunddel jämte barntillägg. Folkpensionens grunddel inverkar inte alltid med hela sitt belopp eller över huvud taget sänkande på pensionen. Det oaktat utbetalas till person som får ålderdomspension en kompletteringsdel som motsvarar folkpensionens grunddel. Av denna anledning föreslås såsom 12 § bli ändrad så, att kompletteringsdel bara betalas det belopp, med vilket folkpensionens grunddel har sänkt samordningsgränsen. Pensionären kan, medan han åtnjuter ålderspension enligt lagen om statens pensioner, erhålla också invaliditetspension enligt folkpensionslagen. I dylika fall borde pensionen enligt lagen om statens pensioner inte mera innehålla någon kompletteringsdel.

3. I kraftträdande

Det föreslås att lagen bringas i kraft den 1 januari 1982.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 15 § 3 mom.,
ändras 12 § 6 mom. och 15 § 1 mom.,
 dessa lagrum sådana de lyder, 12 § 6 mom. i lag av den 18 juli 1975 (568/75) och
 15 § 1 mom. i lag av den 9 januari 1981 (11/81), samt
fogas till lagen en ny 15 a § som följer:

12 §

Till ålderspensionstagare utgår, till dess han erhåller rätt till pension enligt folkpensionslagen, såsom kompletteringsdel vad som, då

folkpensionen beaktas, med stöd av 3 och 4 mom. har avdragits från pension som utgår enligt denna lag, likväl inte mera än folkpensionens grunddel jämte barntillägg.

15 §

Ålders- och invalidpension betalas, om inte annat följer av stadgandena i 15 a §, från ingången av månaden näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, likväl tidigast från ingången av månaden näst efter den då löneutbetalningen upphört. Arbetslöshetspension betalas från ingången av den kalendermånad som följer närmast efter det två månader förflutit från den tidpunkt då i 9 a § 1 mom. avsett intyg utfärdats.

15 a §

Invalidpension utgår, om inte nedan i denna paragraf annorlunda stadgas, tidigast från ingången av den kalendermånad som följer näst efter den i 27 § sjukförsäkringslagen (364/63) avsedda primärtiden för dagpenning, nämligen de 150 första betalningsdagarna och de därpå följande, i sagda paragraf närmare bestämda fem eller fyra fulla kalendermånaderna.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat utgår invalidpension i enlighet med 15 §, om pensionsansökan har gjorts innan i sjukförsäkringslagen avsedd dagpenning har betalats för de i 1 mom. nämnda 150 första betalningsdagarna. Härvid förutsätts likväl att före utgången av den kalendermånad som följer efter pensions-

ansökan eller, om under denna tid ansökts om dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen, före utgången av den kalendermånad som följer efter ansökan inte beviljats sådan under minst en månad utan avbrott utgående dagpenning, vilken hänför sig till tiden efter arbetsoförmågans inträdande eller, såvida dagpenningsansökan som hänför sig till denna tid avslagits, till tiden efter avslaget.

Beviljas invalidpension retroaktivt enligt 1 mom., skall pensionen betalas till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar för samma tid utbetald, i sjukförsäkringslagen avsedd dagpenning.

Beviljas invalidpension retroaktivt enligt 2 mom. och har för samma tid utbetalts dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, skall pensionen utbetalas endast till den del dess belopp överstiger beloppet av dagpenning som utbetalts för samma tid.

På de pensioner som utbetalas i ett för allt tillämpas inte vad ovan i denna paragraf är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

Denna lag tillämpas inte på tidigare beviljad invalidpension som fortsätter utan avbrott efter det lagen trätt i kraft.

Helsingfors den 2 oktober 1981

Vid förfall för Republikens President

Statsminister

MAUNO KOIVISTO

Minister *Mauno Forsman*

Lag

angående ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 15 § 3 mom., ändras 12 § 6 mom. och 15 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 12 § 6 mom. i lag av den 18 juli 1975 (568/75) och 15 § 1 mom. i lag av den 9 januari 1981 (11/81), samt fogas till lagen en ny 15 a § som följer:

Gällande lag

12 §

Till ålderspensionstagare utgår, till dess han uppnår den ålder som utgör förutsättning för erhållande av i folkpensionslagen förutsatt ålderdomspension, och till invalidpensionstagare intill utgången av den kalendermånad som följer näst efter förloppet av ett år, räknat från den tid då pensionen börjat utfalla, såsom kompletteringsdel vad som med stöd av 4 mom. avdragits från hans pension i enlighet med denna lag, likväl icke mera än folkpensionens grunddel jämte barn-tillägg.

15 §

Pension betalas från ingången av månaden näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, i fråga om ålders- och invalidpension likväl tidigast från den tidpunkt då rätten till lön upphör. Arbetslöshetspension betalas från ingången av den kalendermånad som börjar närmast efter det två månader förflutit från den tidpunkt då i 9 a § 1 mom. avsett intyg utfärdats.

Beviljas invalidpension retroaktivt och har till pensionstagaren samtidigt på grund av den sjukdom, der lyte eller den skada, som förorsakat den pensionsgrundande invaliditeten, erlagts dagpenning i enlighet med sjukförsäkringslagen, erlägges den del av pensionen, som motsvarar dagpenningen, till sjukförsäkringsfonden.

Förslag

12 §

Till ålderspensionstagare utgår, till dess han erhåller rätt till pension enligt folkpensionslagen, såsom kompletteringsmedel vad som, då folkpensionen beaktas, med stöd av 3 och 4 mom. har avdragits från pension som utgår enligt denna lag, likväl inte mera än folkpensionens grunddel jämte barn-tillägg.

15 §

Ålders- och invalidpension betalas, om inte annat följer av stadgandena i 15 a §, från ingången av månaden näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, likväl tidigast från ingången av månaden näst efter den då löneutbildningen upphört. Arbetslöshetspension betalas från ingången av den kalendermånad som följer närmast efter det två månader förflutit från den tidpunkt då i 9 a § 1 mom. avsett intyg utfärdats.

(3 mom. upphävs.)

Gällande lag

Förslag

15 a §

Invalidpension utgår, om inte nedan i denna paragraf annorlunda stadgas, tidigast från ingången av den kalendermånad som följer näst efter den i 27 § sjukförsäkringslagen (364/63) avsedda primärtiden för dagpenning, nämligen de 150 första betalningsdagarna och de därpå följande, i sagda paragraf närmare bestämda fem eller fyra fulla kalendermånaderna.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat utgår invalidpension i enlighet med 15 §, om pensionsansökan har gjorts innan i sjukförsäkringslagen avsedd dagpenning har betalats för de i 1 mom. nämnda 150 första betalningsdagarna. Härvid förutsätts likväl att före utgången av den kalendermånad som följer efter pensionsansökan eller, om under denna tid ansökts om dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen, före utgången av den kalendermånad som följer efter ansökan inte beviljats sådan under minst en månad utan avbrott utgående dagpenning, vilken hänför sig till tiden efter arbetsförmågans inträdande eller, såvida dagpenningsansökan som hänför sig till denna tid avslagits, till tiden efter avslaget.

Beviljas invalidpension retroaktivt enligt 1 mom., skall pensionen betalas till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar för samma tid utbetald, i sjukförsäkringslagen avsedd dagpenning.

Beviljas invalidpension retroaktivt enligt 2 mom. och har för samma tid utbetalts dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, skall pensionen utbetalas endast till den del dess belopp överstiger beloppet av dagpenning som utbetalts för samma tid.

På de pensioner som utbetalas i ett för allt tillämpas inte vad ovan i denna paragraf är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

Denna lag tillämpas inte på tidigare beviljad invalidpension som fortsätter utan avbrott efter det lagen trätt i kraft.
